

Handläggare
Eiderbrant Ulf

Datum
2016-05-20

Diarienummer
SCN-2016-0204

Socialnämnden

Behovsplan för bostäder till socialnämndens målgrupper

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att anta behovsplan för bostäder till socialnämndens målgrupper, samt

att överlämna behovsplanen till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Enligt beslut av kommunstyrelsen 2014-10-08 ska socialnämnden och övriga berörda nämnder årligen ta fram en behovsplan för bostäder och lokaler för nämndens målgrupper som en del i kommunstyrelsens övergripande planering av bostadsförsörjningen. I socialnämndens behovsplan ges en beskrivning av bostadssituationen för nämndens målgrupper samt en bedömning av det behov av bostäder och lokaler som finns idag och inför det närmaste året.

Ärendet

Socialnämndens årligen återkommande behovsplan för bostäder och lokaler för kommunens gemensamma planering av bostadsförsörjningen för särskilda grupper.

Socialförvaltningen

Jan Holmlund
Direktör

Sammanställning av bostadsbehovet för socialnämndens målgrupper

Våldsutsatta: 30 lägenheter per år, varav 15 via bostadsförmedlingens förturskö

Hemlösa barnfamiljer: 5 bostadssociala lägenheter per år för akuta behov utöver nuvarande 5 jourlägenheter.

Ungdomar i utsluss: ca 15 lägenheter per år

Ensamkommande i utsluss: 10 lägenheter under 2016 och 2017. Betydligt större behov om 3-4 år, ca 100-200 lägenheter per år.

Vuxna missbrukare: 15 lägenheter per år inklusive 5 lägenheter till "bostad först".

Lokalbehov:

- Nya lokaler till stödboendet Idun med 14 platser samt 4 härbärgesplatser.
- 113 platser i hvb och familjehem, ensamkommande asylsökande
90 platser i stödboende för ensamkommande med uppehållstillstånd
- Dagcentret Crossroads: Plats för 20-30 besökare per dag. Tillgång till tvättmaskin och torkutrymmen, hygienutrymmen och kök.
- Härbärgat för utsatta EU-migranter: Nya lokaler med sovplatser och gemensamt kök samt personalutrymmen.

Handläggare
Eiderbrant Ulf

Datum
2016-05-20

Diarienummer
SCN-2016-0204

Reviderad behovsplan för bostäder till socialnämndens målgrupper för 2016 - 2017

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade 2014-10-27 att uppdra till berörda nämnder att årligen ta fram behovsplaner för sociala bostäder som en del i planeringen av bostadsförsörjningen. Kommunstyrelsen beslutade i december 2015 om en försörjningsplan för sociala bostäder för perioden 2016 -2020 med utgångspunkt i den redovisning av behoven som utarbetats av socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, omsorgsnämnden och äldrenämnden.

Nämndernas gemensamma bostadsförsörjningsplan ska ge en helhetsbild över kommande års behov av bostäder och boenden. Framförallt när det gäller behovet för individer med beslut om stöd utifrån socialtjänstlagen och lagen om särskild service samt för personer som av sociala skäl står utanför den ordinarie bostadsmarknaden.

Nämnderna samarbetar om fördelning av sociala bostäder genom den s.k. matchningsfunktionen.

Behov utifrån målgrupper

Brottsoffer

Under 2017 kommer den nyinrättade bostadsförmedlingen att pröva en förtursverksamhet. En målgrupp för förturen kommer att vara personer i behov skydd med anledning av våld i nära relation. Förtursverksamheten vänder sig till en grupp som har möjlighet att teckna ett eget lägenhetskontrakt. Verksamheten Nexus som möter våldsutsatta bedömer att det årliga behovet av lägenheter för den gruppen är 10-15 lägenheter.

Uppsala kommun samverkar med andra kommuner om att erbjuda bostad på annan ort för personer som är utsatta för allvarligt hot och våld. Överenskommelsen mellan kommunerna innebär att Uppsala bör ha fem lägenheter årligen att tillgå för behovet.

Behov finns även av lägenheter som hyrs med bostadssocialt kontrakt för målgruppen. Det gäller personer som har ekonomiska svårigheter och med klagomål på störningar t.ex. från tidigare hyresvärd. Störningsanmälningar kan ofta följa av hot och våld i hemmet.

Socialnämnden erbjuder idag skydd på boendet Siri för våldsutsatta. Det är av stor vikt att platser kan hållas tillgängliga för personer i akut behov av skydd. Därför är det också viktigt att personerna på boendet kan få kommunens stöd med att flytta ifrån boendet till ett eget boende. De utslusslägenheter som finns idag bedöms täcka behovet men det viktiga är att komma vidare till en egen lägenhet.

Behovsbedömning: Behovet bedöms till 15 lägenheter genom bostadsförmedlingens förtursverksamhet samt 15 lägenheter med bostadssocialt kontrakt.

Hemlösa barnfamiljer

För akuta behov för hemlösa familjer i kris så har socialnämnden tillgång till fem jourlägenheter. Jourlägenheterna ska användas för familjer i behov av ytterligare stöd från socialnämnden utöver hjälp med boendet.

Dagens brist på bostäder påverkar behovet av lägenheter för akuta behov. Svårigheterna att hitta en bostad att flytta till från en jourlägenhet påverkar omsättningen. Familjer som har varit i behov av skydd eller stöd på Brogården eller annat utredningshem blir alltför ofta kvar längre än vad som är motiverat utifrån behov. Boendekedjan behöver förstärkas och möjligheterna till att komma vidare till ett eget boende från utredningshem och jourlägenheter behöver förbättras.

Behovsbedömning: Behovet av lägenheter för akuta ändamål bedöms vara stort och de fem lägenheter som nu finns inte tillgodoser inte behovet. Ytterligare fem bostadssociala lägenheter behövs årligen för att täcka behovet.

Unga vuxna

Unga vuxna har det generellt svårt att få tag på en egen bostad på den öppna bostadsmarknaden. Med en social problematik i bagaget så ökar den svårigheten avsevärt. De grupper som det kan handla om är:

- Unga vuxna som av olika skäl inte är välkomna hemma
- Ungdomar med missbruksproblem eller psykisk ohälsa.
- Ungdomar som varit placerade av socialtjänsten

Socialnämnden har tillgång till 24 ungdomslägenheter och ytterligare 8 lägenheter/rum i ett gruppboende. Det är lägenheter som ungdomen kan hyra upp till 21 års ålder men därefter måste han/hon flytta. Vid 21 års ålder är ungdomen hänvisad till den ordinarie bostadsmarknaden. Det innebär ofta en hänvisning till dyra hyreskontrakt i nyproduktion om man har tillräckligt med kötid i Uppsalahems eller annan hyresvärds lägenhetskö.

Behovsbedömning: Behovet är stort av en förbättrad utsluss till eget boende från ungdomslägenheterna. Behovet av lägenheter för målgruppen bedöms till ungefär 20 lägenheter per år.

Ensamkommande barn

I Uppsala kommun är totalt ungefär 1200 ensamkommande barn placerade i familjehem och hvb och stödboende. Socialnämnden ansvarar för ungefär hälften av barnen, övriga är

placerade av andra kommuner. För en bra integrering i det svenska samhället behövs det ett tillskott med lägenheter på den ordinarie bostadsmarknaden för målgruppen. Under de närmaste två åren är behoven begränsade till 15-25 personer i behov av bostad. Under perioden 2019-2021 kommer, med dagens prognos, 200-300 personer per år från målgruppen att vara i behov av bostad.

Behovet av bostäder för målgruppen avser tillgången på bostäder. Det är viktigt att en planering för underlätta utslussning från familjehem och institution påbörjas för att förebygga kvarboende och dyra kostnader för kommunen. Målsättningen ska vara att berörda personer ska kunna hyra en lägenhet med eget kontrakt och att en normal behovsprövning görs när det gäller bostadssocialt kontrakt.

Behovsbedömning: Under 2017 beräknas behovet till 10 lägenheter för att under följande år öka till 100-200 lägenheter per år.

Vuxna missbrukare

Socialnämnden ansvar för tre stödboenden för vuxna missbrukare med sammanlagt 48 sammanlagt. Ytterligare boendeplatser finns på Frälsningsarméns Sagahemmet med 27 platser. Genom avtal med olika fastighetsägare i kommunen har socialnämnden tillgång till 28 träningslägenheter för ett utslussboende t.ex efter en behandling. Uppsala kommun har försökt att tillämpa en boendetrappa med möjlighet att kvalificera sig till eget boende via stödboende och träningsboende. I praktiken har det inte fungerat. I konkurrensen på bostadsmarknader har personer med en missbruksproblematik i bagaget haft svårt att hävda sig. Träningslägenheterna har haft låg omsättning liksom platserna i stödboende. Socialstyrelsen har riktat kritik mot kommunernas val av insats med boendetrappa och förespråkar istället modellerna bostad först eller vårdkedja med tydligare behandlingsinslag. Socialnämnden har beslutat att satsa på inrättandet av ett halvvägshus i Uppsala som en del i en vårdkedja. Nämnden har också tagit beslut om att inleda försök med Bostad först. Under 2016 kommer fem lägenheter att avsättas för projektet bostad först. I planeringen ingår att fortsätta med ytterligare fem lägenheter under 2017 om Uppsalahem ställer sig positiva till det. Lägenheterna förhyrs med bostadssocialt kontrakt. Halvvägshuset kommer att ha tio platser. För att inte skapa inlåsnings effekter i boendet behöver utslusslägenheter knytas till verksamheten.

Behovsbedömning:

Ett årligt tillskott av fem lägenheter till projektet Bostad först. För att öka omsättningen och minska boendetiderna i stödboende behövs en tilldelning på 15 lägenheter per år med utslusslägenheter och lägenheter med bostadssociala kontrakt.

Behov av lokaler för bostadssociala ändamål

Stödboende för vuxna

Stödboendet Idun med 14 platser för kvinnor med en missbruksproblematik har idag lokalerna på Svartbäcksgatan 50 M. Fastighetsägaren Uppsalahem kommer att riva fastigheten för att bygga nytt. Stadsbyggnadsförvaltningen har uppdraget att planera för nya lokaler till verksamheten. Lokalerna ska ha utrymme för 14 platser med eget rum samt fyra platser i ett

härbärge för kvinnor. Stadsbyggnadsförvaltningen har även uppdraget att ta fram lokaler för ett halvvägshus med tio platser.

Bostadssociala lägenheter

Under 2015 och 2016 har boendeenheten arbetat i projektform med att öka omsättningen av bostadssociala kontrakt i bostadsrätter. Ett stort antal av de som idag bor i en bostadssocial lägenhet med kommunalt bostadskontrakt har inte längre behov av en bostadssocial insats men har ett hyresavtal som inte är tidsbegränsat och kan därför bo kvar. Boendeenheten har ett stort behov av att kunna bevilja bistånd med boende utanför den ordinarie, bostadsmarknaden, när hyresvärdar inte godkänner hyresgästen. Orsaken till det är tidigare klagomål mot hyresgästen med störningar eller hyresskulder. Arbetet med att öka omsättningen av kommunala hyreskontrakt i bostadsrätt behöver fortsätta i samverkan mellan berörda nämnder.

Hem för vård eller boende och stödboende för ensamkommande

Nämnden har i januari beskrivit behovet av boende för ensamkommande barn (SCN-2016-0027). Uppsala kommun ska enligt den nya anvisningsmodellen ta emot 16,16 promille av alla ensamkommande barn som söker asyl i Sverige vilket utifrån Migrationsverkets aprilprognos innebär 113 barn till Uppsala kommun som behöver boende. Behovet av platser för ensamkommande barn som har fått permanent uppehållstillstånd är svårare att beräkna beroende på Migrationsverkets långa handläggningstider. En uppskattning är att det behövs 90 platser på hem för vård eller boende och den nya boendeformen stödboende.

Övriga lokalbehov

Crossroads

Uppsala stadsmission driver verksamheten Crossroads med verksamhetsbidrag från Uppsala kommun. Verksamheten riktar sig till utsatta EU-medborgare som befinner sig i Uppsala och nuvarande lokaler finns på Seminariegatan 30 D. Lokalerna är inte ändamålsenliga. Socialnämnden beslutade därför den 17 mars att hemställa hos kommunstyrelsen om nya lokaler för verksamheten. Lokalen bör ha en central placering.

Härbärgat för utsatta EU-medborgare

Kommunstyrelsen har uppdragit till socialnämnden att ansvara för driften av härbärgat för utsatta EU-medborgare. Härbärgat ska vara tillgängligt året runt för personer som är i akut behov av boende. Verksamheten har under två säsonger varit lokaliserad i en fastighet på Ulleråkersområdet. Fastigheten ska i en nära framtid rivas och verksamheten behöver därför nya lokaler.

Sammanfattande kommentar

Bostadsbehovet för socialnämndens målgrupper är ofta akuta och svåra att överblicka. Socialtjänstens ansvar för att hjälpa enskilda med bostad är begränsat till vissa särskilda situationer när behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. För att inte skapa inlåsnings effekter och fördyrande kostnader för kommunen i boenden med höga kostnader så behövs det en god tillgång på bostäder för sociala ändamål. Ovanstående redovisning är en bedömning av

behovet men behovet kan skifta snabbt utifrån förändringar i vår omvärld vilket nuvarande flyktingsituation visar. Med bostadsbrist och hög konkurrens på bostadsmarknaden försvåras möjligheterna för socialnämndens målgrupper att få tag på en egen bostad. Socialnämndens kostnader för kvarboende på institution eller stödboende är höga med dygnskostnader på mellan 2000-5000 för en ungdom och 1000-1500 för en vuxen i stödboende

Med nuvarande situation bedöms behovet av lägenheter för socialnämndens målgrupper till ungefär 100-120 lägenheter för 2016 och 2017. För målgruppen ensamkommande kommer bostadsbehovet med nuvarande prognoser att öka stort när gruppen lämnar de familjen och hvb som de nu bor i. Behovet för den gruppen uppskattas till 100-200 lägenheter per år under perioden 2019-2021.

Socialnämnden

Ingrid Burman
Ordförande

Lotta von Wowern
Sekreterare